

Vlaams
Parlement

vergadering **C218**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 29 april 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Ludo Van Campenhout aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de enorme toename van het aantal meldingen van dierenmishandeling – 1783 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het ondoordacht of oneigenlijk gebruik van stroomhalsbanden bij honden – 1828 (2014-2015)	6
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het gebruik van proefdieren – 1877 (2014-2015)	9

VRAAG OM UITLEG van Ludo Van Campenhout aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de enorme toename van het aantal meldingen van dierenmishandeling – 1783 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Van Campenhout heeft het woord.

De heer Ludo Van Campenhout (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, het aantal meldingen van dierenmishandeling blijft stijgen. In 2014 kreeg de dienst 956 meldingen van mishandeling van dieren binnen op een totaal van 1102 meldingen. Dit is bijna 87 procent van het totaal aantal meldingen. Het gaat vooral over huisvestings- en verzorgingsproblemen.

Het aantal meldingen van dierenmishandeling binnen de meldingen aan de dienst Dierenwelzijn stijgt meer dan proportioneel: van 893 in 2013 tot 1102 in 2014. Het aantal meldingen neemt toe met 20 procent, maar het aantal meldingen van mishandeling neemt toe van 112 in 2010 naar 956 in 2014. Het is bijna een verachtvoudiging.

Nu is het uiteraard zo dat een meldpunt meer oproepen krijgt wanneer het beter bekend raakt bij het grote publiek. Toch is er een enorme stijging van dierenmishandelingsmeldingen binnen het totale aantal meldingen.

Minister, wordt er onderzocht waarom het totaal aantal meldingen van dierenmishandeling in vier jaar tijd zo fors is gestegen? Zo ja, zijn er al resultaten bekend? Zult u een analyse laten maken van het soort klachten om op die wijze mogelijke pijnpunten te kunnen detecteren? Zo ja, op welke termijn denkt u dat te realiseren? Hebt u de intentie om op basis van een eventuele analyse specifieke maatregelen of campagnes uit te werken?

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns (sp-a): Voorzitter, minister, collega's, u hebt recent aangekondigd dat u GAS-boetes wilt geven om dierenmishandeling aan te pakken zodat in zaken die nu vaak door parketten worden geseponneerd, toch effectief kan worden opgetreden. Ik vind het persoonlijk een positief initiatief. Ik denk dat er op het lokale niveau met GAS-boetes tegen kleinere vormen van dierenmishandeling kan worden opgetreden.

Minister, kunt u meer uitleg geven over het systeem van GAS-boetes? Voor welke soort van dierenmishandeling denkt u dat zo'n GAS-boete zinvol kan zijn? Ik kan me voorstellen dat voor grote, strafrechtelijke feiten nog altijd de juridische weg moet worden gevolgd.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Minister, collega's, er is inderdaad een onrustwekkende stijging in de cijfers. Op het moment dat zulke cijfers bekend zijn, is het belangrijk om er de nodige analyses op uit te voeren, zoals de heer Van Campenhout ook vraagt. Ik ga ervan uit dat een deel van de gegevens gekend zijn. Het feit dat het beter gekend is, creëert ook voor een deel een melding of een vraag. Dat is ook zo bij andere toezichthoudende opdrachten.

Minister, is er een wijziging in de soort van meldingen, in de soorten van dierenmishandelingsmeldingen? Er wordt gesproken over huisvestings- en verzorgingsproblemen. Welke zijn de problemen? Zit daar een grote verschuiving in ten opzichte van het verleden?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, collega's, de cijfers waarnaar wordt verwezen voor 2014, gaan enkel over de meldingen via het meldpunt. Er komen veel meer meldingen binnen, via mail, via telefoon, via brief. Dit is maar een deel. De cijfers die men gebruikte voor 2010, zijn niet voor 100 procent betrouwbaar.

Ik heb gevraagd om alles samen te tellen en een omvattend beeld te krijgen van mails, telefoons en schriftelijke klachten. In 2014 ging dan 49 procent van de meldingen over verwaarlozing of mishandeling. Dat is al een ander cijfer. In 2010 lag het percentage rond 44 procent. Het blijkt wel dat het totaal aantal meldingen met een kwart is gestegen, van 1657 in 2010 tot 2049 in 2014. Dat is wel een significante toename. Ik ga ervan uit dat het te maken heeft met de toegenomen maatschappelijke gevoeligheid voor de thematiek en dat het bestaan van het meldpunt, de inspectiedienst en de Vlaamse dienst Dierenwelzijn meer bekend is.

De helft van de meldingen gaan over mishandelingen. Over de andere helft heb ik geen exacte cijfers omdat het niet wordt bijgehouden. Die helft omvat ook de 'zwartkwekers': de kwekers die in het zwart kweken zonder erkenning of vergunning. Er vallen ook meldingen van het parket onder.

In de beleidsnota is ook communicatie en preventie opgenomen. Mensen moeten weten dat bij dieren kopen, niet alleen de aankoopprijs belangrijk is, maar vooral het onderhoud en de inspanningen die men moet leveren voor die dieren. In de beleidsnota is ook een campagne rond verantwoord huisdierenbezit opgenomen. Ik heb het departement LNE gevraagd om een concept uit te werken. Dit zullen we in het najaar kunnen bespreken zodat we het volgend jaar kunnen uitrollen. Ik heb gevraagd om het zo specifiek mogelijk te maken.

De vragen over de GAS-boetes zijn hieraan in zekere zin gerelateerd. Het gaat ook om het dierenwelzijn. We moeten echter een duidelijk onderscheid behouden. De ernstige vergrijpen vallen onder de wet betreffende de bescherming en het welzijn van dieren. Daarnaast kunnen kleinere vergrijpen in een politiereglement worden opgenomen. Hiervoor kunnen dan GAS-boetes worden uitgeschreven.

Juridisch is dit echter niet zo eenvoudig. Het gaat dan om de zogenaamde gemengde materies. We moeten het onderscheid blijven maken, al is het maar in het licht van het juridisch begrip 'non bis in idem'. We moeten vermijden dat een lokaal bestuur een kleine straf uitspreekt en iemand hierdoor nadien niet meer op een hoger juridisch niveau voor hetzelfde vergrijp kan worden veroordeeld.

Er is op dat vlak inspiratie. Verschillende steden en gemeenten hebben al concrete punten in een politiereglement opgenomen. Anderen hebben dat dan weer niet gedaan. De vraag is wat we kunnen uitbreiden. Ik zal nagaan of ik zelf een initiatief kan nemen. Dit past ongetwijfeld in het kader van de dag van de schepenen van dierenwelzijn, die we op 25 juni 2015 organiseren.

De voorzitter: De heer Van Campenhout heeft het woord.

De heer Ludo Van Campenhout (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Hoe meer aanspreekpunten er zijn en hoe vlotter die aanspreekpunten bereikbaar zijn, hoe meer meldingen er komen. Daarnaast is ook de maatschappelijke gevoeligheid terecht gestegen.

Ik dank u voor de verfijning van de cijfers. Het aantal mishandelingen is minder spectaculair gestegen dan uit het eerste antwoord bleek. Elk geval is er natuurlijk eentje te veel.

Ik dank u voor de initiatieven die u neemt om elk geval van dierenmishandeling tegen te gaan. Onze schepen zal tijdens de dag van de schepenen van dierenwelzijn alvast aanwezig zijn.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Voorzitter, als een stijging van het aantal meldingen wordt vastgesteld, heb ik daar altijd tegenstrijdige gevoelens bij. Enerzijds is het een goede zaak dat gemakkelijker naar een meldpunt wordt gestapt. Anderzijds duidt het aantal meldingen erop dat in dagelijkse situaties heel wat zaken met betrekking tot het dierenwelzijn mislopen. Soms gaat het om schijnbaar kleine zaken die echter een grote impact op de betrokken dieren hebben.

Ik herinner me nog dat de heer Van Tilburgh, die toen nog voor de FOD werkte, hier tijdens een hoorzitting heeft verklaard dat het beperkte team van inspecteurs onder een zware werkdruk staat. Als het aantal meldingen spectaculair stijgt, neem ik aan dat de druk op het team ook stijgt. Hoe wordt hiermee omgegaan? Kan de administratie dit allemaal nog bolwerken?

Ondanks de verlaging van de drempel om meldingen van dierenmishandeling of -verwaarlozing door te geven, bestaat er in de praktijk echter nog steeds een hoge drempel. Ik weet niet of de andere Vlaamse volksvertegenwoordigers hiermee ook worden geconfronteerd. Ik krijg in elk geval wel eens mails of vragen van bezorgde burgers. Ze vragen me een geval van dierenverwaarlozing of -mishandeling aan te kaarten. Mijn standaardantwoord luidt dat ze hiermee naar de Inspectie Dierenwelzijn moeten stappen. Die dienst is hiervoor bevoegd. Soms krijg ik dan het antwoord dat er onvoldoende wordt gereageerd of dat de mensen bang zijn dat met die melding niet confidentieel zal worden omgegaan. Er is vaak angst voor burenruzies en dergelijke.

Eerlijk gezegd, is dit statistisch niet significant. Het is puur een aanvoelen op basis van mails en dergelijke. Normaal gezien wordt de confidentialiteit in dergelijke gevallen gegarandeerd. Blijkbaar vormt dit voor zeer veel mensen echter nog een drempel om meldingen door te geven.

Mevrouw Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik wil me hier nog kort bij aansluiten. Ik wil u danken voor uw antwoord en voor de duiding bij de cijfers. De eerste cijfers wezen op een gigantische stijging. Ik vind het dan ook belangrijk dat hier steeds een goede analyse aan wordt toegevoegd. U hebt verklaard dat die cijfers van één punt afkomstig zijn. Er zijn echter verschillende punten waar meldingen kunnen binnenlopen. Dat maakt het voor de administratie natuurlijk niet gemakkelijker om een analyse op te stellen en er de dubbele meldingen uit te halen. Er zijn mensen die niets doorgeven. Er zijn echter mensen die terecht een punt willen aankaarten en het dan maar, bij wijze van spreken, op tien verschillende plaatsen melden. Ik weet niet of de dubbele meldingen uit de cijfers worden gehaald. Ik weet ook niet of dit haalbaar is. Als de verschillende kanalen bij elkaar worden gebracht, moet met dit punt rekening worden gehouden.

Wat de meldingen betreft, is een korte opvolging belangrijk. Indien het nodig is, moet effectief worden opgetreden. Dit is een belangrijk punt met betrekking tot de meldingen en de doelstellingen in verband met de meldingen.

Ik wil echter nog een tweede belangrijk punt naar voren brengen. Om hier beleidsrelevante informatie uit te halen, moet van alle meldingen een goede analyse worden gemaakt. Indien bepaalde trends of knelpunten worden vastgesteld, kunnen we hier beleidsmatig iets mee doen. Als iets meermaals gebeurt, kunnen we sensibiliserende acties op poten zetten.

Beide punten zijn belangrijk. In eerste instantie moeten we informatie over de aantallen en het optreden verzamelen. Daarnaast moeten ook analyses worden opgesteld. We moeten de beleidsrelevante informatie kennen en rekening met de trends houden. Het zou spijtig zijn indien we onze mogelijkheden niet volledig zouden benutten.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik wil, voor alle duidelijkheid, nog even vermelden dat er een verschil is tussen het aantal meldingen en het aantal effectieve feiten. Vaak ontvangen we verschillende klachten met betrekking tot eenzelfde onderwerp.

Ons beperkte team staat inderdaad onder zware druk. Er is een toename van het aantal meldingen en klachten allerhande. Een belangrijke bron van dergelijke meldingen is overigens mijn eigen mailbox. Dit is de facto een meldpunt. De mensen associëren mij met dit onderwerp en zoeken dan de snelste weg. Ze gaan naar mijn persoonlijke website en sturen berichten naar mijn persoonlijke mailbox. Ik stuur dat allemaal door naar dierenwelzijn@vlaanderen.be. Onze inspectie wordt echter overstelpt.

Wat de organisatie van dat beperkte team betreft, valt nog wat efficiëntiewinst te boeken. We trachten momenteel die quick win, namelijk de verhoging van de efficiëntie en de performantie, tot stand te brengen. Er zijn echter nog heel wat bijkomende taken. Het gaat ook om beleidsmatig werk, om het onderkennen van trends en om de statistische verwerking van de klachten.

Dat is de keerzijde van de medaille van het toegenomen bewustzijn in Vlaanderen met betrekking tot de problematiek van het dierenwelzijn. We hebben hier allemaal enige verdienste aan. De keerzijde is dat dit heel wat meer werk aanzuigt. In budgettaire barre tijden is dit momentum minder goed gekozen. In eerste instantie trachten we hier door middel van een verhoging van de efficiëntie en performantie aan tegemoet te komen. Op termijn hoop ik op dat vlak nog een tandje bij te kunnen steken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het ondoordacht of oneigenlijk gebruik van stroomhalsbanden bij honden – 1828 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Mevrouw Sabine Vermeulen (N-VA): Voorzitter, minister, geachte leden, dierenrechtenorganisaties, maar ook dierenasielen dringen aan op een verbod op stroomhalsbanden voor honden. Dierenasielen melden dat ze wekelijks honden binnenkrijgen die, volgens hen, door zo'n halsband getraumatiseerd en onhandelbaar zijn geworden. De halsbanden zijn vrij te verkrijgen in de dierenwinkels.

Afhankelijk van de functie of het doel kunnen de elektrische halsbanden worden ingedeeld in drie types, namelijk trainings-, antiblaf- en antivluchthalsbanden. Bij antiblaf- en antivluchthalsbanden is het risico op welzijnsproblemen kleiner, omdat de elektrische schok door de hond te voorspellen of te controleren is. Het gebruik van de trainingshalsbanden, daarentegen, kent een zeer groot risico. Door een foute timing en het inconsistent toedienen van de schok kan er immers

stress ontstaan bij het dier. Het welzijn van de hond is bijgevolg afhankelijk van de persoon die de afstandsbediening hanteert.

De dierenasielen klagen aan dat het ondoordacht of oneigenlijk gebruik van dit instrument veel leed en bijkomende gedragsproblemen, veroorzaakt door angst, kan teweegbrengen. Dat is uiteraard afhankelijk van de stroomsterkte die wordt gebruikt. Gebruikers stellen dat een zeer lage sterkte niet pijnlijk is, maar enkel hinderlijk, wat in veel gevallen genoeg is om ontradend te werken. De wetgeving in verband met het gebruik van de elektrische halsbanden in andere Europese landen varieert, van een verbod tot een toelating of een toelating onder voorwaarden.

Minister, in het advies van de Raad voor Dierenwelzijn van 2010 over deze problematiek staat te lezen dat het welzijn van het dier niet in vraag wordt gesteld bij het gebruik van dergelijke halsbanden. Ik citeer: "Recentere literatuur toont aan dat er bij correct gebruik het gebruik van de halsband resulteert in een toestand waaraan de hond zich met minimale kost aanpast. Bijgevolg is de stress- en welzijnsimpact in dit geval beperkt." Volgt u, na de meldingen van de dierenasielen en de dierenrechtenorganisaties, deze stelling van de Raad voor Dierenwelzijn van vijf jaar geleden nog? Dringt, na de binnengelopen klachten, een nieuw onderzoek zich niet op? Welke acties zult u ondernemen? Gaat u bepaalde Europese landen volgen en ook het gebruik of de verkoop van de stroomhalsband verbieden? Heeft Vlaanderen een specifieke wetgeving met betrekking tot het gebruik van elektrische halsbanden? Gebeuren er controles op die producten? Zo ja, door wie? Is er een maximale stroomsterkte vastgelegd? Waarop baseert men zich daarvoor? Kunt u een maximumwaarde voor de stroomsterkte laten vastleggen? In het Vlaamse regeerakkoord wordt een sensibilisatiecampagne over het houden van huisdieren aangekondigd. U verwacht daarvoor in het najaar voorstellen van de administratie. Zal in de sensibilisatiecampagne gedragstraining via hondenscholen en het geven van positieve impulsen aan dieren, dus het belonen van goed gedrag, worden verplicht of gestimuleerd?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Ik wil een korte aanvulling geven. Het klopt dat het advies van de Raad voor Dierenwelzijn genuanceerd is in deze discussie, maar ik wil daar wel aan toevoegen dat het advies eigenlijk gold voor een correct gebruik. Het probleem dat ter zake rijst, is nu net dat van het buitenmatig gebruik. We moeten dat advies dus wel in de juiste context plaatsen.

Minister, persoonlijk vind ik die stroomhalsbanden toch zeer bizarre tuigen om dieren te behandelen of te houden. Als je eens rondloopt in een supermarkt, of specifiek in een dierenhandelszaak, dan zie je daar soms heel gekke dingen staan, zoals die stroomhalsbanden, maar ik denk ook aan mollenklemmen. Daar hangt een zeer eigenaardig sfeertje rond. De meningen zijn verdeeld over de vraag wat de rol kan zijn van zo'n stroomhalsband, maar sowieso moet dat wel worden gereguleerd.

Minister, een voorstel zou kunnen zijn dit zodanig te reguleren dat alleen bij problematisch gedrag van een hond zo'n stroomhalsband wordt toegelaten, bijvoorbeeld als een dierenarts of een dierengedragsspecialist dat voorschrijft. Ik weet niet of u zoiets in overweging neemt. Dat is een mogelijkheid om het gebruik van die stroomhalsbanden toch op een aanvaardbare manier binnen de perken te houden.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het minste dat je kunt zeggen, is dat de meningen verdeeld zijn. Als ik opnieuw enkel mijn mailbox als graadmeter neem, dan blijkt er een grote bezorgdheid te zijn. Er zijn toch wel heel wat gebruikers, en ook heel wat mensen die vaststellen dat eigenaars van zulke toestellen daar niet vakkundig mee omspringen. Ook in professionele hoek merk ik heel wat bezorgdheid, bijvoorbeeld bij de politie, die een variant van die halsbanden in haar opleiding gebruikt. Mevrouw Vermeulen, daarom lijkt het me goed dat u een onderscheid maakt, want alles wordt op één hoop gegooid. Er zijn verschillende toepassingen. Op dat vlak is de markt heel creatief. Er bestaan verschillende vormen van zulke halsbanden. U noemde de trainings-, de antiblaf- en de antivluchthalsbanden. Er is wel een groot onderscheid ter zake. Het belangrijkste onderscheid dat men kan maken, is dat van de conditionering voor een verwachte handeling. Daarbij wordt er dus een lijn getrokken, zij het dat die lijn niet zichtbaar is. Dat is vergelijkbaar met bijvoorbeeld een schrikdraad die wordt gebruikt in omheiningen. Aan de andere kant heb je bijvoorbeeld stroomhalsbanden met een afstandsbediening, waarmee men min of meer spelenderwijs schokken toebrengt. Je moet geen gedragspecialist zijn om te beseffen dat dat wel wat kan teweegbrengen in de psyche van zulke dieren.

Er is inderdaad een advies van de Raad voor Dierenwelzijn. Ik denk dat er gronden zijn om aan die raad te vragen dat nog eens te bekijken, al was het maar wegens de technologische evoluties waarnaar werd verwezen en het feit dat het aanbod in de speciaalzaken ruimer wordt. De gegevens die me werden voorgelegd, zijn dikwijls weinig specifiek of gestructureerd. Ik heb ook gegevens opgevraagd om dat dossier te vervolledigen, zodat de administratie ook een nieuw dossier kan samenstellen en dat ook kan voorleggen aan de Raad voor Dierenwelzijn. Ik wil hen ter zake niet passeren, gezien het gegeven dat ze zich daar in het verleden over hebben gebogen. De samenstelling van de nieuwe Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn zal in grote lijnen gelijklopen. Daar zullen ongetwijfeld ook dikwijls dezelfde personen aan deelnemen. Op basis van een dergelijk nieuw dossier kan men dan bekijken of men desgevallend een ander advies kan formuleren. Bijvoorbeeld zou men heel specifiek kunnen onderscheiden of het gaat over trainingshalsbanden. Ik wil niet vooruitlopen of geen voorafnames doen, maar men zou bijvoorbeeld kunnen concluderen dat sommige toepassingen alleszins toch op zijn minst moeten worden gevrijwaard voor de professionals, dat ze niet zomaar vrij kunnen worden verkocht in de particuliere handel. Dat zou een mogelijk alternatief kunnen zijn. Dat is alleszins mijn eerste impressie, op basis van alle gegevens die men me heeft doorgespeeld.

Het is, voor alle duidelijkheid, niet zo dat er een totale vrijheid is. Er bestaat natuurlijk zoiets als productnormen. Daarbij worden bijvoorbeeld ook de stroomsterkte en dergelijke bepaald. Die zijn meestal Europees geregeld, en in afgeleide daarvan ook federaal. Dat is een federale bevoegdheid. In theorie kunnen we op basis van het dierenwelzijn ook wel een beperking van de stroomsterkte opleggen, maar goed, dat wil ik bekijken aan de hand van het advies, dat dan weer zal zijn gebaseerd op het dossier van de administratie. Ik ga echter niet onmiddellijk in het wilde weg ingrijpen.

Wat de vraag over de campagne betreft: ik heb de administratie gevraagd om ook specifiek gefocuste thema's uit te kiezen, zeker over het houden en het aanschaffen van huisdieren, waarover we dan volgend jaar een sensibilisatiecampagne kunnen voeren.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Mevrouw Sabine Vermeulen (N-VA): Minister, dank u voor het antwoord. Ik heb zelf een aantal honden getraind. Bij de ene hond ging dat al iets gemakkelijker dan bij de andere. Dat was op een school, met klikkertraining en voedselbeloning.

Ik had een scheper die daar totaal niet voor geschikt was. Men stelde me voor om een halsband te gebruiken, omdat hij dan sneller zou luisteren. Maar ik kwam zelf tot de conclusie dat hij met een positieve benadering moest worden beïnvloed door sport en spel. Hij legde niet de focus op voedsel maar op sport en spel. Ik denk dat de halsbanden soms te snel worden gebruikt om snel iets te kunnen aanleren. Ik ben er ook van overtuigd – en daar volg ik de heer Sanctorum volledig in – dat de halsbanden enkel kunnen worden gebruikt door ervaren deskundigen die ze op de juiste timing kunnen gebruiken en enkel in gevallen waar alles al is geprobeerd en de situatie eventueel levensbedreigend zou kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Ik sluit me helemaal aan bij collega Vermeulen. De vraag rijst opnieuw, minister, of u bereid bent om de piste dat het in specifieke gevallen pas mag worden toegestaan, verder te bekijken. U moet daarom niet vandaag zeggen of een dergelijke beperking zal worden ingevoerd of niet, maar ten minste of de piste zal worden bekeken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het gebruik van proefdieren – 1877 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, minister, de voorbije weken kwam de thematiek van proefdieren veelvuldig op de publieke agenda te staan. Op 4 april was er een artikel waarin werd gemeld dat het Universitair Ziekenhuis Gent het proefdiercentrum wil uitbreiden met nieuwe stallen. In de Verenigde Staten is er de ontwikkeling van de TraumaMan, een kunstmens waar chirurgen technische vaardigheden op kunnen oefenen, die een soort substituut kan zijn voor een aantal vormen van dierproeven. Hier op eigen bodem heeft een doctoraatsstudente, An-Sofie Stevens, een snelle en goedkope test ontwikkeld om kankerverwekkende stoffen te detecteren met behulp van stamcellen in platwormen. In Nederland wordt de Lef in het Lab-prijs uitgereikt aan Nederlanders die zich op uitzonderlijke wijze profileren om dierproeven te verfijnen en ook te vervangen. Daarnaast was er vorige week de Wereldproefdierendag. Er is dus heel wat te doen in het kader van deze thematiek. Vorige week was er een debat georganiseerd door SENSE, een studentenorganisatie die zich met die thematiek bezighoudt.

Minister, u bent nog maar een zevental maanden geleden gestart met uw bevoegdheid. U hebt al heel wat initiatieven in de pijplijn gestoken rond dierenwelzijn. Vele initiatieven zijn al veelvuldig besproken. Er komt schot in de zaak in het algemeen op het niveau van dierenwelzijn. Maar wat proefdieren betreft, zitten we nog met een onontgonnen gebied. Het lijkt me verstandig om eerst eens een inventaris te maken van alle voorstellen dienaangaande om alles rustig te analyseren en te bekijken vooraleer concrete actie te ondernemen.

Minister, wordt gemonitord hoeveel dierproeven er in België zijn? Zijn daar indicaties van? Zijn er cijfers bekend of zijn die nog in opmaak? Wat is uw houding in het algemeen? Zijn er van u en vanuit uw kabinet al initiatieven op til omtrent het hele verhaal van proefdieren?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Voorzitter, minister, enkele maanden geleden heb ik een uitgebreide vraag gesteld omtrent dierproefwetgeving. Ik heb toen een hele resem vragen gesteld, vrij gedetailleerd. Uw antwoord was, samengevat, dat u eigenlijk nog aan het bekijken was wat u gaat doen.

Of het KB van 29 mei 2013 wordt gewijzigd, was nog niet duidelijk. Ik had ook vragen over de oprichting van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn, specifiek rond primaten. Zal het Belgisch centrum voor alternatieven voor dierproeven nu eindelijk worden opgericht? Ik had een hele resem vragen. Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om, net zoals collega Ronse, de stand van zaken te vragen. Wat staat er nu eigenlijk in de steigers voor deze legislatuur?

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Mevrouw Els Robeyns (sp-a): Voorzitter, ik wil me graag kort aansluiten bij de vraag van de collega. Ik denk dat het belangrijk is dat we op zoek gaan naar eventuele alternatieven waar dat mogelijk is en dat we effectief werk moeten maken van de oprichting van een centrum voor alternatieven, dat eigenlijk al in 2009 is goedgekeurd maar waar tot nu toe nooit iets in is gebeurd. Vroeger was het een federale bevoegdheid, nu is het een Vlaamse bevoegdheid. Ik wou net als de andere collega's daarop aandringen en informeren naar de stand van zaken.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat betreft de cijfergegevens voor 2014: alle gebruikers hebben hun gegevens binnengebracht. Die worden momenteel verwerkt. Ik kan u nog geen finaal cijfer voor 2014 geven. Ze worden nu gevalideerd door de Europese Commissie. Een overzicht is dus nog niet beschikbaar, maar dat zal er dra zijn.

Ik wil alle kansen grijpen om het aantal gebruikte proefdieren zo veel mogelijk te reduceren, waarbij ik altijd heb vooropgesteld om samen met de sector te bekijken hoe de ontwikkeling van alternatieven kan worden gestimuleerd en het netwerk van laboratoria, geïnteresseerd in en/of betrokken bij de ontwikkeling van alternatieve methoden, kan worden uitgebreid. Daarbij kijken we ook naar buitenlandse voorbeelden.

Er is contact geweest met de administraties van de andere gewesten. Die zitten op dezelfde lijn. Zelf zal ik de betrokkenen deze zomer samenroepen om te bekijken wat in concreto hun inzichten en bereidheid ter zake is. Uiteindelijk zullen zij zelf de alternatieven moeten toepassen.

In het najaar van 2015 zal de European Union Network of Laboratories for the Validation of Alternative Methods (EU-NETVAL) een nieuwe oproep lanceren, waarbij ik de Vlaamse laboratoria zal sensibiliseren en aansporen om toe te treden tot dit netwerk, zodat ze ook kunnen deelnemen aan de ontwikkeling en validatie van de alternatieve methoden. Zo kunnen we ook wat betreft het wetenschappelijke spoor ervoor zorgen dat de laboratoria alleszins mee in het netwerk stappen.

Wat betreft de prijs in Nederland, wil ik enige nuance aanbrengen. Die wordt jaarlijks uitgereikt aan een biotechnicus, analyst of proefdierenverzorger. Nu blijkt uit op de oproep voor kandidaturen dat het niet gaat om een prijs voor de effectieve ontwikkeling van alternatieven, maar wel om een prijs voor iemand die het ongemak voor de gebruikte dieren beperkt. Daar gaat men niet uit van alternatieven, maar integendeel van dierproeven zelf. Dat betekent dat laboratoria die geen proefdieren gebruiken maar alternatieven, net niet in aanmerking komen

voor die prijs. Ik concludeer daaruit dat een dergelijke prijs niet bijdraagt tot de ontwikkeling van alternatieve methoden, wel integendeel. Het belooft technieken die dan ook wel in het kader van dierenwelzijn passen, om ervoor te zorgen dat bijvoorbeeld dieren minder stress ervaren. Maar het is alleszins wel in het kader van dierproeven en niet in het kader van alternatieven.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

De heer Axel Ronse (N-VA): Minister, ik ben heel blij om te horen dat u het overleg met de sectoren zult aangaan en daar al concreet een timing voor vooropstelt, namelijk tegen de zomer.

Ik ben ook lid van en actief in de commissie Economie, waar Onderzoek en Ontwikkeling bovenaan op de agenda staan. Afgaande op het debat dat SENSE vorige week heeft georganiseerd, besef ik hoe belangrijk het is om op dat vlak aan realpolitiek te doen. Hoe graag we ook willen dat er zo snel mogelijk alternatieven komen en dat er actie is, als we dat echt willen realiseren, zullen we moeten investeren in dat overleg. Minister, daarom ben ik tevreden dat u aan realpolitiek doet.

Wat de Lef in het Lab-prijs betreft, deel ik uw mening. Ik had dit aangegeven als een van de indicaties dat de thematiek over dierproeven vandaag, zeker naar aanleiding van de Wereldproefdierendag, vrij hoog op de agenda staat.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Ik onthoud dat we later op het jaar een stand van zaken kunnen opvragen. Waarvoor dank.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.